

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski stručni studij računovodstvo

Luka Branković

**PONUDA GOTOVINSKIH KREDITA U HRVATSKIM
BANKAMA**

Završni rad

Osijek, 2019.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski stručni studij računovodstvo

Luka Branković

**PONUDA GOTOVINSKIH KREDITA U HRVATSKIM
BANKAMA**

Završni rad

Kolegij: bankarstvo

JMBAG: 0010220272

E – mail: lbrankovic@efos.hr

Mentor: prof.dr.sc. Branko Matić

Osijek, 2019.

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek

Faculty of Economics in Osijek

Undergraduate professional Study of Accounting

Luka Branković

OFFER OF CASH LOANS IN CROATIAN BANKS

Final paper

Osijek, 2019.

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOSG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojim izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojim izjavljujem da sam suglasan da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. Izjavljujem da sam autor predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta: Luka Branković

JMBAG: 0010220272

e-mail za kontakt: lbrankovic@efos.hr

Naziv studija: preddiplomski stručni studij računarstvo

Naslov rada: Ponuda gotovinskih kredita u hrvatskim bankama

Mentor rada: prof. dr. sc. Branko Matić

U Osijeku, 25. veljače 2020. godine

Potpis

Branković

Ponuda gotovinskih kredita u hrvatskim bankama

SAŽETAK

Financijska pismenost veliki je problem današnjih učenika, studenata, ali i ljudi ostalih dobnih skupina. To prouzrokuje velike probleme prilikom ugovaranja kredita što je u današnje vrijeme svakodnevnica. Zbog toga je bitno biti upoznat sa osnovnim pojmovima i terminologijom korištenom prilikom ugovaranja kredita. U radu je opisan razvoj banaka i bankarskog sustava u Republici Hrvatskoj što je iznimno kompleksan i složen proces zbog stalnog napretka u tehnologiji i znanju. Globalizacija i informatizacija su dodatni pokretači razvoja banaka, sustav čine dostupnijim i praktičnijim te u određenim uvjetima i jednostavnijim. U radu je obrađena osnovna podjela kredita na namjenske i nenamjenske kredite. Namjenski krediti su krediti koji se odobravaju samo za određenu namjenu kao što su auto krediti, stambeni krediti, turistički krediti i dr., dok se kod nenamjenskih kredita gotovina isplaćuje na tekući račun te se taj iznos koristi za individualne potrebe korisnika kredita. Neki od nenamjenskih kredita su: gotovinski krediti, hipotekarni krediti, lombardni krediti i drugi. Svaka banka u Republici Hrvatskoj ima zasebno propisane uvjete odobravanja kredita što mora biti u skladu sa propisima Hrvatske narodne banke, te zbog toga ugovaranje kredita ponekad nije jednostavan posao. U radu, obrađuju se uvjeti odobravanja gotovinskih kredita kao što su visina kamatne stope, valuta kredita, iznos kredita, rok otplate kredita te osiguranje povrata kredita na temelju ponuda hrvatskih banaka.

Ključne riječi: kredit, banka, ponuda, Republika Hrvatska

Offer of cash loans in Croatian banks

ABSTRACT

Financial literacy is a big problem for today's students, but also people of other ages. This causes major problems when contracting loans, which is nowadays commonplace. Therefore, it is important to be familiar with the basic terms and terminology used when contracting a loan. The paper describes the development of banks and the banking system in the Republic of Croatia, which is an extremely complex and complex process due to the constant advancement in technology and knowledge. Globalization and computerization are additional drivers of bank development, making the system more accessible and convenient and, in certain conditions, simpler. This paper deals with the basic divisions of loans into special and non-purpose loans. Special Purpose Loans are loans that are approved only for a specific purpose, such as car loans, home loans, tourism loans, etc., whereas for non-purpose loans, cash is paid into a current account and used for the individual needs of the loan beneficiary. Some of the non-purpose loans are: cash loans, mortgages, Lombard loans and others. Each bank in the Republic of Croatia has separately stipulated conditions for granting loans, which must be in accordance with the regulations of the Croatian National Bank, and therefore contracting a loan is sometimes not an easy job. The paper deals with the conditions for granting cash loans, such as the interest rate, the currency of the loan, the loan amount, the loan repayment period and the loan repayment guarantee based on the offers of Croatian banks.

Keywords: credit, bank, offer, Republic of Croatia

SADRŽAJ

<u>1. UVOD</u>	1
<u>2. METODOLOGIJA RADA</u>	2
<u>3. RAZVOJ BANKARSKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ</u>	3
<u>4. POJAM I VRSTE KREDITA</u>	5
<u>4.1. Namjenski krediti</u>	6
<u>4.2. Nenamjenski krediti</u>	7
<u>5. ANALIZA PONUDE GOTOVNISKIH KREDITA U RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D., SBERBANK D.D. I PRIVREDNOJ BANCI ZAGREB D.D. PREMA ODREĐENIM ELEMENTIMA</u>	8
<u>5.1. Visina kamatne stope</u>	10
<u>5.2. Valuta kredita</u>	12
<u>5.3. Iznos kredita</u>	14
<u>5.4. Rok otplate gotovinskog kredita</u>	16
<u>5.5. Osiguranje povrata kredita</u>	17
<u>6. ZAKLJUČAK</u>	20
<u>7. LITERATURA</u>	21
<u>Popis tablica</u>	23
<u>Popis slika</u>	23

1. UVOD

Bankarski sustav ima veliku ulogu u svijetu pa tako i u Republici Hrvatskoj. Upravo iz tih razloga bitno je poznavanje osnovnih elemenata bankarskog poslovanja te pojmova kao što su kamatna stopa, valuta, rok otplate, vrste kredita, zalog, tečaj i slično. U današnje vrijeme ljudi ne mogu zamisliti život bez ugovaranja kredita (rijetki mogu) koji im je nužan za kupnju određene nekretnine, zemljišta ili s druge strane pokretanje određenog poslovnog pothvata.

Republika Hrvatska 2019. godine broji 20 aktivnih banaka koje imaju odobrenja za rad od strane Hrvatske narodne banke. Ovaj podatak dovoljan nam je pokazatelj da Republika Hrvatska ima razvijen bankarski sustav te samim time visok stupanj raznovrsnosti ponude i uvjeta koje banke nude. Zbog toga je bitno poznavanje financijske pismenosti kako bismo odabrali baš ono što bi zadovoljilo naše individualne potrebe.

Rad je koncipiran u sedam glavnih poglavlja. U poglavlju pod naslovom uvod te metodologija rada opisani su glavni postupci i terminologija korištena u radu poput cilja i predmeta rada.

Kroz poglavlje razvoj bankarskog sustava u Republici Hrvatskoj opisan je nastanak i razvoj bankarstva na prostorima Republike Hrvatske, govori se o prvim štedionicama, osobama bitnim za utemeljenje bankarskog sustava te bitne godine za bankarski sustav u Republici Hrvatskoj.

Poglavlje pojam i vrste kredita koncipiran je kroz dva podnaslova. Tako su vrste kredita podijeljene na nenamjenske i namjenske kredite. U ovom poglavlju točno su definirani pojmovi i podjele kredita na nenamjenske i namjenske.

Peto poglavlje ima bitnu ulogu u radu te je u njemu napravljena analiza kredita u tri odabrane banke. Zbog lakše usporedbe podataka iz banaka u ovom poglavlju korišteni su tablični i grafički prikazi. Ovo poglavlje koncipirano je kroz pet dodatnih podnaslova gdje se radi podjela ugovaranja kredita s obzirom na visinu kamatne stope, valutu kredita, iznos kredita, rok otplate gotovinskog kredita te osiguranje povrata kredita. Svaki od podnaslova sadržava podatke iz tri odabrane banke te temeljem toga izbor najbolje opcije prilikom ugovaranja kredita.

Na posljatku nalazi se zaključak gdje je opisana najbolja ponuda za ugovaranje gotovinskog kredita u Republici Hrvatskoj. U poglavlju broj sedam nalazi se popis literature korištene u radu.

2.METODOLOGIJA RADA

U navedenom radu korištene su sljedeće znanstvene metode: metoda analize, metoda klasifikacije, metoda deskripcije, komparativna metoda te induktivna metoda.

„Metoda analize je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjenja stvarnosti putem raščlanjivanja složenih misaonih tvorevina na jednostavnije dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela za sebe i u odnosu na druge dijelove.“ (Zelenika, 2000:327). Metoda analize može se uočiti kroz cijeli završni rad.

Metoda koja je korištena za teorijskom definiranje navedene teme je metoda klasifikacije. „Klasifikacija je sistematska i potpuna podjela općega pojmova na posebne, u okviru opsega pojma.“ (Zelenika, 2000:327). Uz to metoda klasifikacije ujedno je i najstarija i najjednostavnija znanstvena metoda.

Metoda deskripcije objašnjena je kao: „postupak jednostavnog opisivanja ili ocrtavanja činjenica, procesa i predmeta, ali bez znanstvenog tumačenja i objašnjavanja.“ (Zelenika,2000:338).

Kroz cijelo peto poglavlje provodi se komparativna metoda koja je „postupak uspoređivanja istih ili srodnih činjenica, procesa i odnosa, odnosno utvrđivanje njihove sličnosti i razlika. To je usporedba između dvije stvari, dvije pojave, dva događaja, prvo se utvrde njihove zajedničke značajke, a zatim sve one po kojima se razlikuju.“ (Zelenika, 2000:339)

Metoda koja je korištena u samom zaključku je induktivna metoda koja je „sistematska i dosljedna primjena induktivnog načina zaključivanja u kojem se na temelju pojedinačnih i posebnih činjenica dolazi do zaključka o općem sudu.“ (Zelenika, 2000:323)

Predmet završnoga rada je utvrditi najbolju ponudu gotovinskih kredita u Republici Hrvatskoj.

Cilj završnoga rada je utvrditi i analizirati najbolju ponudu gotovinskih kredita na temelju ponude banaka u Republici Hrvatskoj.

3.RAZVOJ BANKARSKOG SUSTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

„Činjenica da je bankarski sustav pojedine države derivat njenog gospodarskog sustava uveliko određuje organizaciju, ustroj te razvijenost financijskih institucija. Hrvatska za razliku od drugih zemalja i na području bankarstva je imala niz svojih specifičnosti koje su proizlazile iz njenog državnog statusa. Praktično do 1990. godine njena državotvornost je bila sastavnica drugih država uz manje ili više zastupljenu samostalnost. Takvo stanje je ostavilo duboki trag na bankarstvo. Istina, takva rješenja su od strane hrvatskih bankara trpjela snažne pritiske u cilju promjene i prilagođavanjima hrvatskim interesima i specifičnostima. Bankarski sustav, u suvremenom smislu toga sklopa riječi, razvija se na području današnje Hrvatske u prvoj polovici 19. stoljeća. To je vrijeme razvoja kapitalizma i početka prvih financijskih institucija u našim krajevima.“ (Srb, Matić, 2001:8)

„Primat hrvatskog bankarstva, u suvremenom smislu, nosi Prva hrvatska štedionica osnovana 1846. godine u Zagrebu. S vremenom od skromne štedionice osnovane hrvatskim kapitalom ova institucija postaje jedna od najznačajnijih i najvećih banaka svoga vremena i to ne samo na području Hrvatske. Od tih prvih i značajnijih banaka treba navesti: Realnu vjeresionu banku zemaljske vlade (1859. g. Zagreb), Hrvatsku eskomptnu banku (1868.), Hrvatsku poljodjelsku hipotekarnu banku d.d. (1892.), Hrvatsku poljodjelsku banku d.d. (1902.), Prvu hrvatsku obrtnu banku d.d. (1906.), Hrvatsku sveopću kreditnu banku d.d. (1913.), Osječku štedionicu d.d. (1867.), Varaždinsku štedionicu d.d. (1868.), čakovečku štedionicu d.d. (1871.), Bjelovarsku štedionicu d.d. (1872.), Virovitičku štedionicu d.d. (1872.), Dioničku štedionicu u Križevcima (1872.). Od značajnijih banaka treba navesti i Zemljišno vjeresijski zavod Kraljevine Dalmacije koji je osnovan 1892. godine.“ (Srb, Matić, 2001:9)

„Posebno poglavlje u razvoju bankarstva u Hrvatskoj pripada Poštanskoj štedionici (Poštansko-čekovni zavod osnovan u Zagrebu 1920.g.) koji je značajno mjesto za obavljanje gotovinskog i bezgotovinskog platnog prometa. Značaj poštanske štedionice proizlazi iz velikog broja dislociranih podružnica i službi pa prema tomu i dostupnosti usluga, koje je pružala velikom broju korisnika. Za vrijeme Nezavisne države Hrvatske djeluje Hrvatska udružena banka, d.d. kao najjača poslovna banka. Kao hrvatsku specifičnost treba navesti i ulogu Zagrebačke burze (osnovana 1918.g.) koja je tijekom Drugog svjetskog rata obavljala značajne financijske transakcije (gotovo cjelokupni klirinški promet s Njemačkom i dijelom s Italijom). Tijekom

Drugog svjetskog rata partizanska izvršna vlast (ZAVNOH 1943. godine) uređuje financijska pitanja na teritoriju pod svojom kontrolom raspisivanjem dva javna zajma (Zakon narodnog oslobođenja) i emisijom obveznica (2 serije). Praktički ovaj državni model regulacije financijskog sustava 1945. godine postaje i dominantan. Nakon Drugog svjetskog rata dolazi do likvidacije svih privatnih banaka. Napuštaju se tržišni principi u bankovnom poslovanju te se prelazi na administrativno-centralističko planiranje ne samo u bankarstvu već i u cjelokupnom gospodarstvu. Dakako da je u osnovi uloga banaka u odnosu na prethodno razdoblje izmijenjena i da je bankarstvo u potpunosti u funkciji novog društvenog poretka. Bankarstvo postaje isključivo državno sa svim posljedicama i specifičnostima takvog sustava. Cjelokupno bankarstvo u socijalizmu postaje temeljni instrument za ostvarivanje planskih ciljeva socijalističke države.“ (Srb, Matić, 2001:10)

„ U 13. stoljeću međunarodna trgovina dobiva novce razmjere. Trguje se raznim poljoprivrednim dobrima i proizvedenom robom u zapadnoj Europi, uključujući žito, vunu, tkaninu, vino, sol, vosak, kožu i oruđe. Bankari iz sjeverne Italije, poznati kao Lumbardi, postupno zamjenjuju Židove u njihovoj tradicionalnoj ulozi posuđivača novca bogatima i moćnima. Poslovne vještine Talijana poboljšavaju se izumom dvojnog knjigovodstva. Kreativno računovodstvo omogućuje im izbjegavanje kršćanskoga grijeha kamatarenja; kamate na zajmove knjižili su kao dobrovoljne darove od zajmoprimaca ili kao nagradu za preuzet rizik. Siena, Lucca, Milan i Genova redom su profitirali od nove djelatnosti, no Firenca najviše jer je bila dobro pripremljena za međunarodne financije, zahvaljujući svom poznatom zlatniku florinu. U ranom 14. stoljeću dvije obitelji, Bardi i Peruzzi, stekle ogromno bogatstvo pružajući financijske usluge. Organizirali su prikupljanje i prijenos novca, olakšavali su i trgovinu izdajući mjenice trgovcima. Uspjeh bankara iz Firence u pružanju financijskih usluga vidljiv je i po broju podružnica obitelji Bardi izvan Italije. Obitelj Bardi otvara urede u Barceloni, Sevilli, Majorci, Parizu, Avignonu, Nici, Marseju, Londonu, Konstantinopolu, Cipru i Jeruzalemu.“ (Gregurek, Vidaković, 2013:27)

4. POJAM I VRSTE KREDITA

„Pod kreditom razumijevamo privatno-privredni akt kojim neki privredni subjekt prepušta u vlasništvo drugome privrednom subjektu za određeno vrijeme i s pravom na kasniji povrat, a uz određenu odštetu (interes) izvjesna realna ekonomska dobra ili novac odnosno pravo kojim on može da dođe do realnih ekonomskih dobara. Tu se dakle radi o intertemporalnoj razmjeni. Ukoliko se kod toga prepuštaju stvarna ekonomska dobra ili novac odnosno pravo kojim on može da dođe do realnih ekonomskih dobara. Tu se dakle radi o intertemporalnoj razmjeni. Ukoliko se kod toga prepuštaju stvarna ekonomska dobra u pitanju je stvarni kredit, na primjer kada se daje u zajam žito, stoka, alat itd., a kada se prepušta slobodna kupovna snaga predstavljena u bilo kojoj vrsti novca, dakle u metalnom, notalnom ili žiralnom novcu, radi se o novčanom kreditu. O novčanom se kreditu radi i onda kada se daju realna dobra, ali je predmet kredita njihova vrijednost izražena u novcu što je redovno slučaj kod trgovačkog ili liferantskog kredita. Iz ovoga se da odmah razabrati da stvarni kredit nije uopće vezan na postojanje bilo koje vrste novca u prometu, nego može da bude sastavni dio naturalne privrede u kojoj je novčani kredit od presudne važnosti.“ (Tomašević, 2004:187)

„Krediti po trajanju dijele se u tri kategorije: kratkoročni, srednjoročni i dugoročni. Vremenski rok kredita umnogome određuje i karakteristike kredita. Trajanje kredita i rizičnost kredita za banku su proporcionalni. Što je duži rok trajanja kredita to postoji veća mogućnost da klijent u jednom trenutku neće više biti sposoban vraćati kredit. Zato dugoročni krediti moraju imati stabilne elemente osiguranja kako bi banka mogla osigurati adekvatnu kvalitetu aktive.“ (Gregurek, Vidaković, 2011:175)

„Kratkoročno kreditiranje predstavlja vrlo čest aktivni bankarski posao. Postoji podjela kratkoročnih kredita s obzirom na način odobravanja, tehnike odobravanja, pokrića i uporabe kredita dijeli se na: kontokorentni, akceptni, eskontni, lombardni, rambursni, avalni.“ (Gregurek, Vidaković, 2011:175)

„Definicija srednjeg roka ovisi od banke do banke. Srednjoročnim kreditiranjem se obično smatra kreditiranje koje traje duže od jedne godine (u nekim slučajevima dvije) do pet godina. Krediti koji imaju duže trajanje od pet godina smatraju se dugoročnim kreditima.“ (Gregurek, Vidaković, 2011:177)

„Dugoročno kreditiranje predstavlja financiranje na rok dulji od pet godina. Dugoročnim kreditiranjem poduzeća financiraju kupnju imovine s dugim vijekom uporabe ili financiraju

veće investicijske projekte. Rizik je kod takva financiranja za banku najveći, jer što je razdoblje kredita dulje to je veća mogućnost da kredit neće biti vraćen. Banke nastoje kontrolirati rizik putem kamatnom stopom (veća kamatna stopa za rizičnije klijente) i pojačanim elementima osiguranja. Kontrola kvalitete dodatnih elemenata osiguranja za banku uzrokuje dodatne troškove i usporava poslovanje.“ (Gregurek, Vidaković, 2011:178)

4.1. Namjenski krediti

„ Namjenski krediti su samo oni krediti kod kojih se financijska sredstva smiju potrošiti isključivo u svrhu za koju su odobreni i u pravilu imaju malo nižu kamatnu stopu u odnosu na nenamjenske kredite. Vrste namjenskih kredita :

- **Potrošački kredit** – obično se odobrava na temelju ispostavljenog predračuna za kupnju neke robe ili temelju ponude koju je izdao prodavatelj. Odobravaju se za različite namjene kao npr. za kupnju namještaja, bijele tehnike, tehničkih aparata, automobilske opreme, građevinskog materijala...
- **Kredit za kupnju motornih vozila** – odobrava se na temelju ispostavljenog predračuna za kupnju vozila koji izdaje prodavatelj ili na temelju sporazuma o prijenosu prava vlasništva nad vozilom koje je predmet kreditiranja.
- **Studentski/učenički kredit** - odobrava se za plaćanje troškova studiranja (u zemlji i inozemstvu), a moguće se njime koristiti i za plaćanje školarine privatnoga srednjoškolskog obrazovanja.
- **Stambeni kredit** – odobrava se za kupnju, izgradnju ili adaptaciju kuće odnosno stana. Ako se odobreni kredit u punom iznosu ne isplati direktno na račun prodavatelja odnosno izvođača, namjenu korištenja preostalog iznosa potrebno je dokumentirati.“
(<https://www.hnb.hr/-/vrste-kredita>)

4.2. Nenamjenski krediti

„ Nenamjenski krediti omogućuju korištenje financijskih sredstava prema potrebama i željama potrošača (korisnika kredita). Vrste nenamjenskih kredita:

- **Okvirni kredit** (dopušteno prekoračenje po tekućem računu) – najčešće je korišten nenamjenski kredit zbog lake dostupnosti, a iznos okvirnoga kredita u pravilu ovisi o visini redovitih mjesečnih primanja vlasnika tekućeg računa.
- **Lombardni kredit** – odobrava se na temelju zaloga realnih pokretnih vrijednosti (depozit, polica osiguranja, udio u investicijskom fondu, stambena štednja, vrijednosni papir...) koje služe kao osiguranje povrata kredita. Iznos kredita u pravilu je manji od tržišne vrijednosti zaloga, a prednost ovakvih kredita je što korisnik kredita ostaje u vlasništvu zaloga (osim u slučaju da se kredit ne vrati prema ugovorenim uvjetima).
- **Hipotekarni kredit**
- **Gotovinski kredit** – odobrava se u svrhu premošćivanja problema s likvidnošću, pri čemu se gotovina isplaćuje na račun korisnika kredita, koji se potom njome koristi prema vlastitim potrebama i za namjenu koju želi-
- **Gotovinski kredit s nekretninom kao instrument osiguranja.** “
(<https://www.hnb.hr/-/vrste-kredita>)

1. ANALIZA PONUDE GOTOVNISKIH KREDITA U RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D., SBERBANK D.D. I PRIVREDNOJ BANCI ZAGREB D.D. PREMA ODREĐENIM ELEMENTIMA

U navedenom dijelu analizirat će se ponuda gotovinskih kredita u navedena tri bankarska subjekta odabrana metodom vlastitog odabira. Navedene banke sklone su promjenama ponude te promjeni elemenata pri ugovaranju kredita. U nastavku biti će iznesene osnovne informacije o bankama (godina osnutka, broj poslovnica...). Bitno je naglasiti da se svi podatci u tablicama odnose na klijente koji nisu komitenti određenih banaka (nemaju otvoren tekući račun u bankama koje se analiziraju).

„**Raiffeisebank Austria d.d. (RBA)** započela je s radom 1994. godine i prva je banka u Hrvatskoj osnovana inozemnim kapitalom. RBA dio je snažne međunarodne financijske grupacije te je u 100 postotnom vlasništvu Raiffeisen Bank International AG-a iz Beča. RBA klijentima nudi cjeloviti asortiman bankarskih i drugih financijskih usluga putem članica Raiffeisen grupe u Hrvatskoj koju uz Banku čine Raiffeisen stambena štedionica, Raiffeisen Leasing, Raiffeisen društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima, Raiffeisen mirovinsko osiguravajuće društvo, Raiffeisen Invest, Raiffeisen Consulting, Raiffeisen Factoring te Raiffeisen Bonus. Raiffeisen grupa jedina u Hrvatskoj ima sveobuhvatnu ponudu mirovinskih društava – fondova u II. I III. Stupu te mirovinsko osiguravajuće društvo, koje je prvo i za sada jedino mirovinsko osiguravajuće društvo registrirano u Hrvatskoj. Raiffeisen banka posluje putem 66 poslovnica smještenih u 36 hrvatskih gradova.“ (<https://www.rba.hr/o-nama/povijest>)

Slika 1. Logo Raiffeisenbank Austria d.d.,

<https://www.rba.hr/en/o-nama/raiffeisen-grupa/logotipi> (pristupljeno: 23. lipnja 2019)

„**Sberbank d.d.** je članica grupacije Sberbank Europe koja je danas prisutna na ukupno 8 tržišta u CEE regiji: Austriji, Bosni i Hercegovini (Sarajevo i Banja Luka), Hrvatskoj, Češkoj, Mađarskoj, Sloveniji, Srbiji i u Njemačkoj. Banka je u Republici Hrvatskoj prisutna od 1997. godine, a od 18. siječnja 2013. godine posluje pod imenom Sberbank d.d. Sberbank je moderna univerzalna banka s više od 170 godina dugom tradicijom poslovanja, jedna od najbrže rastućih i najprofitabilnijih institucija na svijetu te vodeća banka na tržištu glede uvođenja inovativnih proizvoda temeljenih na izvrsnosti i najmodernijim tehnologijama.“
(<https://www.sberbank.hr/o-nama/o-sberbanci/>)

Slika 2. Logo Sberbank d.d.,

(<http://allvectorlogo.com/sberbank-logo/>) (pristupljeno: 23. lipnja 2019)

„**Privredna banka Zagreb d.d.** u samom je vrhu hrvatskog bankarstva s drugim kontinuitetom bankarskog poslovanja. Osnovana je 1996. godine te je pravna slijednica Banke NRH osnovane 1962. U prosincu 1999. godine uspješno je završena privatizacija Privredne banke Zagreb d.d. Bivša Banca Commerciale Italiana (BCI) je kupnjom 66.3 posto dionica Privredne banke Zagreb d.d. postala novi većinski dioničar, a Državna agencija za osiguranje štednih uloga i sanaciju banaka zadržala je udjel od 25 posto uz dvije dionice. BCI je postala dijelom grupacije Gruppo Intesa, vodeće talijanske financijske grupacije, koja se ubraja među deset najvećih europskih bankarskih grupa. Privredna banka Zagreb tako je postala sastavnicom grupacije Gruppo Intesa. Tijekom 2002. godine manjinski udio u vlasništvu PBZ-a stekla je Europska banka za obnovu i razvoj (EBRD). Nagrađena je nizom prestižnih međunarodnih, ali i domaćih nagrada za kvalitetu poslovanja s oko 200 poslovnica i ispostava Privredna banka Zagreb pokriva cjelokupni teritorij Hrvatske.“ (<https://www.pbz.hr/hr/o-nama>)

Slika 3. Logo Privredne banke Zagreb d.d.,

<https://www.pbz.hr/en/pbz-logo> (pristupljeno: 23. lipnja 2019)

5.1. Visina kamatne stope

Kamatnu stopu možemo podijeliti na redovitu kamatnu stopu i na efektivnu kamatnu stopu (EKS).

Redovita kamatna stopa dijeli se na kamatnu stopu u eurima i u kunama, dok se svaka od njih još može podijeliti na promjenjivu kamatnu stopu i na fiksnu kamatnu stopu. Promjenjiva kamatna stopa mijenja se svakih 6 mjeseci temeljem NRS 1 (Nacionalna referentna stopa) za eur., dok je fiksnu kamatnu stopu odredila banka temeljem svog tržišnog nastupa.

Efektivna kamatna stopa (EKS) maksimizirana od regulatora. Kod nenamjenskih kredita ne smije prelaziti 8.54%. Izražava se u planu otplate kredita koji je sastavni dio ugovora o kreditu. Ovisi o troškovima uz izdavanje kredita (naknade i sl.).

„ Kamata ovisi o iznosu kredita/depozita, roku na koji se kredit odobrava odnosno roku na koji se sredstva ulažu, visini ugovorene kamatne stope i metode obračuna kamata koju primjenjuje kreditna institucija. Obično se izračunava primjenom kamatne stope na dobiveni ili uloženi iznos sredstava, pri čemu se primjenjuju različite metode obračuna kamata. Visina kamatne stope ovisi o vrsti kredita ili depozita , roka na koji se sredstva odobravaju ili ulažu, konkurenciji, stopi inflacije, kreditnom rejtingu zemlje... Kamatne stope mogu biti fiksne i promjenjive. Osim toga, potrebno je obratiti pozornost na razliku između nominalne i efektivne kamatne stope, a pri razmatranju odluke o ugovaranju kredita važna je informacija visina

interkalarne i zatezne kamatne stope.“ (<https://www.hnb.hr/o-nama/zastita-potrosaca/informacije-potrosacima/bitne-informacije/kamate>).

U nastavku slijedi tablica br. 1 u kojoj se nalaze specifikacije banaka temeljem ponude kamatne stope.

Tablica 1. Visina kamatne stope

VISINA KAMATNE STOPE				
Va-luta	Kamatna stopa	RAIFFEISENBANK A-USTRIA D.D.	SBERBANK D.D.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.
EUR	FIKSNA	–	<i>*fiksna samo do 60 mj.</i> REDOVNA: 6,60% EKS: 7,00%	REDOVNA: od 5,38% do 6,83% EKS: od 5,52% do 7,06%
	PROMJENJIVA	–	REDOVNA: 6,60% EKS: 7,15%	REDOVNA: od 5,75% do 6,20% EKS: od 6,12% do 6,59%
HRK	FIKSNA	REDOVNA: 6,12% EKS: 6,29%	<i>*fiksna samo do 60 mj.</i> REDOVNA: 7,65% EKS: 8,18%	REDOVNA: od 5,98% do 7,43% EKS: od 6,16% do 7,70%
	PROMJENJIVA	REDOVNA: 5,82% EKS: 6,29%	REDOVNA: 7,15% EKS: 7,79%	REDOVNA: od 6,38% do 6,83% EKS: od 6,78% do 7,26%

Izvor: Obrada autora temeljem podataka iskazanih na stranicama:

<https://www.rba.hr/en/gradani>

<https://www.sberbank.hr/gradjani/kredit/brzi-nenamjenski-kredit-u-hrk/>

<https://www.pbz.hr/hr/gradani/nenamjenski-kredit-u-eurima> (pristupljeno 23.lipnja 2019)

U tablici 1. vidljivo je kako sve tri odabrane banke imaju raznoliku ponudu kamatnih stopa, ovisno o tome želimo li kredit u eurima ili u kunama. Naime kamatne stope odnose se na klijente koji nisu komitenti niti jedne od navedenih banaka te u tablicama kamatne stope za korisnike banaka nisu navedene. To je bitno napomenuti zbog toga što neke od banaka nude pogodnosti za svoje klijente.

Raiffeisenbank Ausutria d.d. se pokazala kao manje dobra opcija što se tiče kamatne stope. Naime, ova banka ne nudi ugovaranje gotovinskog kredita u eurima što ju stavlja u nepovoljan

položaj u odnosu na druge banke. Ipak kao prednost treba navesti kako Raiffeisenbank Austria d.d. ima najnižu i fiksnu (6,29%) i promjenjivu kamatnu stopu (6,29%) u kunama u odnosu na druge banke.

Sberbank d.d. banka nudi kamatnu stopu za ugovaranje kredita i u eurima i u kunama baš kao i Privredna banka Zagreb d.d., no ipak ima značajno veće kamatne stope u odnosu na druge banke. Banka nudi fiksnu kamatnu stopu od 7,79% u kunama i 7,00% u eurima, te promjenjivu kamatnu stopu u kunama od 7,79% i 7,15% u eurima. Navedena banka jedina ima uvjet da kredit ne može u potpunosti biti otplaćen kroz fiksnu kamatnu stopu što je navedeno u tablici gdje piše da je fiksna kamatna stopa dozvoljena samo do 60. mjeseca otplate kredita te smo kasnije prisiljeni prijeći na promjenjivu kamatnu stopu, što ju je u ovoj analizi izdvojilo kao najgoru opciju što se tiče visine kamatne stope.

Privredna banka Zagreb d.d. nudi kamatnu stopu i u eurima i u kunama. Navedena banka pokazala se kao najbolja opcija što se tiče kamatne stope. Naime banka nudi fiksnu kamatnu stopu u kuna od 6,16% do 7,70% i u eurima od 5,52% do 7,06% i promjenjivu kamatnu stopu od 6,78% do 7,26% u kunama i od 6,12% do 6,59% u eurima. Privredna banka Zagreb analizom se dokazala kao najbolja opcija glede visine kamatne stope.

5.2. Valuta kredita

„Valutna klauzula je instrument zaštite kojom se iznos neke ugovorene veličine veže uz tečaj strane valute, a u ugovorima s kreditnom institucijom znači da se odobreni iznos (kredi) ili primljeni iznos (depozit/štednja) kunskih sredstava tijekom ugovornog odnosa korigira za promjenu vrijednosti tečaja strane valute (uz koju je valutna klauzula vezana) u odnosu na domaću valutu. U ugovorima o kreditu koji su ugovoreni s valutnom klauzulom vezanom uz neku stranu valutu iznos odobrenoga kredita normiran je u stranoj valuti, ali se sva plaćanja po takvom kreditu obavljaju u domaćoj valuti. Tako se pri odobravanju kredita normiranog u stranoj valuti iznos kredita isplaćuje u kunama primjenom tečaja strane valute u odnosu na kunu koji vrijedi na dan isplate, a na isti način dužnici izračunavaju svoju obvezu plaćanja pri dospijeću konkretne rate/anuiteta po kreditu. Pritom su kreditne institucije do početka kolovoza 2013. godine imale mogućnost ugovarati primjenu različitih vrsta tečajeva koji su se rabili za preračunavanje obveze isplate i naplate, pa se vrlo često ugovarala primjena kupovnog tečaja za stranu valutu pri isplati kredita, a za naplatu dospjelih obveza ugovarala se primjena

prodajnog tečaja... Kod ugovora o kreditu s valutnom klauzulom obveza dužnika se povećava ako se poveća vrijednost strane valute (u kojoj je normiran kredit) u odnosu na domaću valutu, a obrnuta situacija ako dođe do smanjenja vrijednosti strane valute u odnosu na vrijednost domaće valute, odnosno tada se obveza dužnika smanjuje.“ (<https://www.hnb.hr/o-nama/zastita-potrosaca/informacije-potrosacima/bitne-informacije/valutna-klauzula>) .

U nastavku slijedi tablica br. 2 u kojoj je navedeno koje banke pružaju ugovaranje gotovinskog kredita i u kunama i u eurima.

Tablica 2. Valuta kredita

VALUTA OT- PLATE KRE- DITA	RAIFFEISENBANK AUS- TRIA D.D.	SBERBANK D.D.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.
EUR			
HRK			

Izvor: Obrada autora temeljem podataka iskazanih na stranicama:

<https://www.rba.hr/en/gradani>

<https://www.sberbank.hr/gradjani/kredit/brzi-nenamjenski-kredit-u-hrk/>

<https://www.pbz.hr/hr/gradani/nenamjenski-kredit-u-kunama> (pristupljeno 23.lipnja 2019)

U tablici broj 2 možemo vidjeti mogućnosti ugovaranja gotovinskog kredita u određenim valutama. Tako npr. jedino Raiffeisenbank Austira d.d. nema mogućnost podizanja kredita u eurima dok banke Sberbank d.d. i Privredna banka Zagreb d.d. nude ugovaranje gotovinskog kredita i u kunama i u eurima. Kroz analizu valute kredita prednost pri ugovaranju imaju Sberbank d.d. i Privredna banka Zagreb d.d.

5.3. Iznos kredita

Iznos kredita može ovisiti o kreditnoj sposobnosti klijenta koji želi ugovoriti određeni kredit.

„Kreditna sposobnost jest ocjena koja pokazuje može li potencijalni dužnik preuzeti obvezu redovitog plaćanja anuiteta za konkretan iznos kredita. Sam postupak i elementi koji se procjenjuju kod izračuna kreditne sposobnosti u pravilu su definirani internim aktima kreditnih institucija, a na koje također mogu utjecati i odredbe pojedinih zakona i pripadajućih odluka. Primjerice, Ovršnim zakonom propisan je dio plaće zaštićen od ovrhe budući predstavlja iznos minimalnih životnih troškova, tj. dio plaće koji bi trebao ostati na raspolaganju potrošaču. Odluka o tome je li potrošač kreditno sposoban ili ne, isključivo je na banci, tj. kreditnoj instituciji koja je dužna voditi računa da potrošač tim novim zaduženjem ne dođe u stanje prezaduženosti, a o čemu je potrebno voditi računa i od strane potrošača. Treba napomenuti da banke, prilikom odlučivanja o kreditnoj sposobnosti klijenta, u postojeće zaduženje ubrajaju i dopušteni minus po tekućem računu, kao i zaduženja (limite) po kreditnim karticama.“
(<https://www.hnb.hr/-/sto-je-kreditna-sposobnost->).

U nastavku slijedi tablica br. 3 koja prikazuje minimalan te maksimalan iznos pri ugovaranju gotovinskog kredita u kunama i u eurima u određenim bankama.

Tablica 3. Iznos kredita

IZNOS KREDITA	RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	SBERBANK D.D.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.
EUR	–	1.000 EUR - 30.000 EUR *kunska protuvrijednost po srednjem tečaju HNB za devize	do 40.000 EUR
HRK	15.000,00 HRK - 75.000,00 HRK	7.500,00 HRK - 225.000,00 HRK	do 300.000,00 HRK

Izvor: Obrada autora temeljem podataka iskazanih na stranicama:

<https://www.rba.hr/en/gradani>

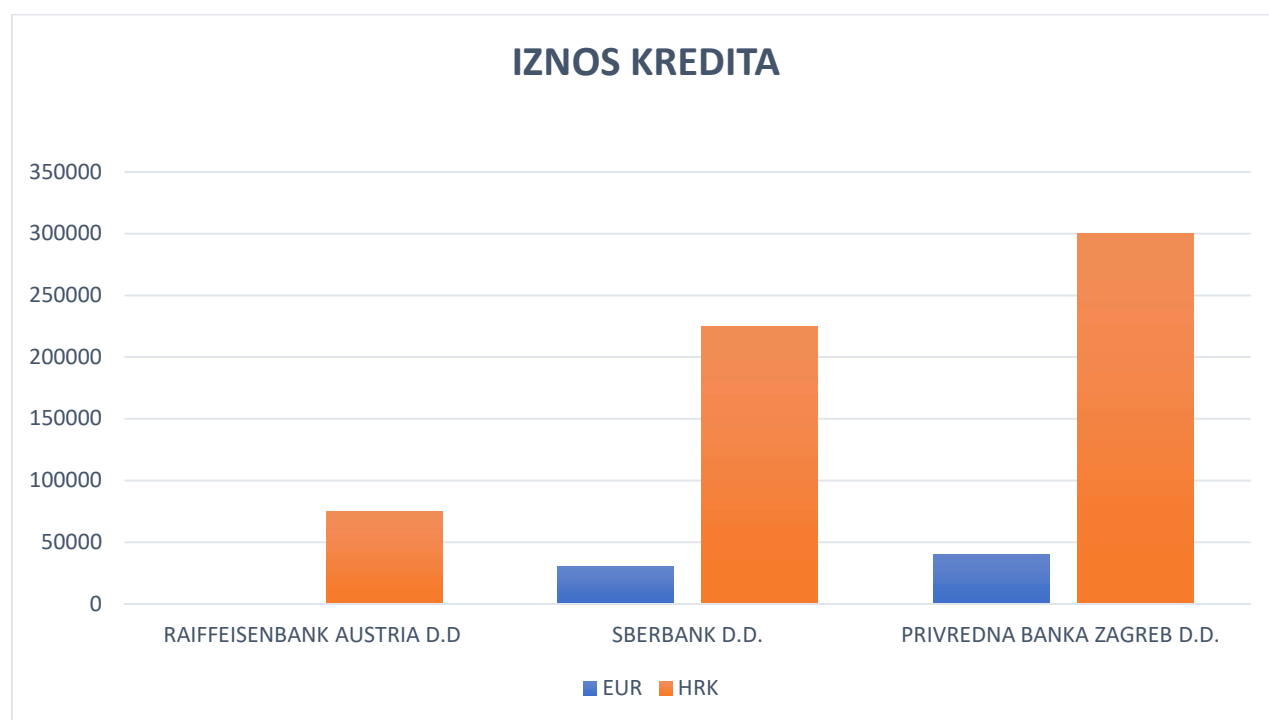
<https://www.sberbank.hr/gradjani/kredit/brzi-nenamjenski-kredit-u-hrk/>

<https://www.pbz.hr/hr/gradani/nenamjenski-kredit-u-eurima> (pristupljeno: 23.lipnja 2019)

Iz tablice broj 3 možemo vidjeti minimalne iznose ugovaranja kredita (ako su ograničeni) te najviši iznos kredita u kunama i u eurima. Iz navedenog možemo primijetiti kako Raiffeisenbank Austria d.d. nudi najmanji iznos kredita ograničen na 75.000,00 HRK, dok je iznos u Privrednoj banci Zagreb najviši, čak 300.000,00 u kunama odnosno 40.000,00 Eura. Sberbank d.d. našla se između ove dvije banke sa iznosima u kunama limitiranim na 225.000,00 HRK odnosno 30.000,00 Eura izraženom u kunsjoj vrijednosti po srednjem tečaju HNB-a za devize.

Kako bih lakše usporedili iznose kredita pri ugovaranju u navedenim bankama u nastavku slijedi grafički prikaz br.1

Slika 4. Grafički prikaz iznosa kredita u određenim bankama

Iz grafičkog prikaza može se zaključiti kako Privredna banka Zagreb ima mogućnost ugovaranja najvišeg iznosa kredita u odnosu na Raiffeisebank Austria d.d. i Sberbank d.d.

Plavom bojom označen je iznos u eurima, dok je narančastom bojom označen iznos u kunama. Na osi apcisi nalaze se imena banaka dok se na osi ordinati nalaze iznosi.

5.4. Rok otplate gotovinskog kredita

Rok otplate kredita propisan je od strane svake banke te ima vrlo bitnu ulogu kod ugovaranja kredita te cijeni otplate kredita. Tako npr. ako je nama rok plaćanja kredita dugačak i cijena našeg kredita se povećava što nama kao korisnicima ne odgovara. Treba obratiti pozornost i na iznimno kratke rokove zatvaranja kredita zbog visine rate/anuiteta.

U nastavku slijedi tablica br. 4 gdje je prikazan rok otplate gotovinskog kredita u kunama i u eurima.

Tablica 4. Rok otplate gotovinskog kredita

ROK OTPLATE KREDITA	RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	SBERBANK D.D.	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.
EUR	–	do 120 mj.	do 120 mj.
HRK	do 84 mj.	do 120 mj.	do 120 mj.

Izvor: Obrada autora temeljem podataka iskazanih na stranicama:

<https://www.rba.hr/en/gradani>

<https://www.sberbank.hr/gradjani/kredit/brzi-nenamjenski-kredit-u-hrk/>

<https://www.pbz.hr/hr/gradani/nenamjenski-kredit-u-eurima> (pristupljeno 23.lipnja 2019)

U navedenoj tablici prikazani su podaci o roku otplate kredita. Tako npr. Raiffeisenbank Austria d.d. ima rok otplate samo do 84 mj. što je iznimno manje od ostale dvije banke koje imaju rok do 120 mjeseci.

5.5. Osiguranje povrata kredita

Kako bih se banke osigurale od nepredviđenih situacija koje se stavljaju pred dužnike kredita u smislu ne podmirenja obveza u cijelosti iste propisuju određene elemente osiguranja kredita koji se moraju ugovoriti jer bez njih kredit nije moguće ugovoriti.

„Najčešći instrumenti osiguranja koji se ugovaraju u poslovima kreditiranja fizičkih osoba su: 1. isprava o zapljeni računa po pristanku dužnika, 2. mjenica, 3. zadužnica, 4. solidarni jamac, 5. zalog na nekretninama.“ (<http://www.hife.hr/sadrzaj/kredit/1>)

„Polica osiguranja života najčešće služi za osiguranje osobe u slučaju smrtnog slučaja ili u slučaju doživljenja. U slučaju nastanka prvo slučaja isplaćuje se naknada, odnosno u slučaju doživljenja sredstva koja su akumulirana do krajnjeg roka važenja police. Kada polica osiguranja života služi kao instrument osiguranja ista se vinkulira u korist kreditne institucije koja se u slučaju neplaćanja obveza po kreditu može naplatiti iz police.“ (<http://www.hife.hr/sadrzaj/kredit/1>)

„Ako ste jamac platac, odgovarate za dospelje obveze po kreditu kao glavni dužnik. Ako ste sudužnik, odgovarate kreditnoj instituciji za sve dospelje obveze, a založni dužnik odgovara imovinom koju je dobrovoljno dao u zalog. Konkretno, ako glavni dužnik ne bi mogao uredno izvršavati svoje obveze, a vi ste jamac, odgovarate za cijelu obvezu i dužni ste vratiti njegove dospelje neplaćene obveze po kreditu. Time riskirate da ostanete bez vlastitih primanja (osim u dijelu u kojemu su ta primanja izuzeta od ovrhe i većeg dijela svoje imovine. Osobito upozoravamo na to da, ako ste jamac platac, odgovarate za dospelje obveze po kreditu kao glavni dužnik te u tom slučaju kreditna institucija po vlastitom izboru može naplatiti dospelju obvezu ili od glavnog dužnika ili od vas ili od obojice istodobno. Ako ste sudužnik, odgovarate kreditnoj instituciji za sve dospelje obveze i kreditna institucija može zahtijevati ispunjenje tih obveza i od glavnog dužnika i od sudužnika, i to sve dok obveza ne bude potpuno ispunjena. Za razliku od navedenog, založni dužnik, koji nije istodobno jamac ili sudužnik, u takvoj situaciji riskira da ostane samo bez one imovine koju je dobrovoljno dao u zalog kao osiguranje za obvezu glavnog dužnika.“ (<https://www.hnb.hr/-/sduznik-jamac-zalozni-duznik>)

U nastavku slijedi tablica br. 5 gdje su prikazani obvezni elementi osiguranja povrata kredita.

Tablica 5. Osiguranje povrata kredita

OSIGURANJE POVRATA KREDITA		
NAZIV BANKE	VALUTA	
	EUR	HRK
RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D.	–	a) zadužnica za sve sudionike u kreditu b) izjava o zapljeni pristanku dužnika za sve sudionike u kreditu *za sve kredite iznad 75.000,00 HRK potrebno ugovoriti paket osiguranja plaćanja kredita kod UNIQA osiguranja d.d. ili policu osiguranja života na iznos kredita s jednokratnom uplatom premije
SBERBANK D.D.	a) javnobilježnička solemnizirana isprava o zapljeni plaća svih sudionika u kreditu b) javnobilježnički solemnizirana zadužnica svih sudionika u kreditu c) polica MŽO sa osiguranom svotom od minimum 10% od iznosa kredita vinkulirana u korist Banke ili CPI osiguranje	a) javnobilježnička solemnizirana isprava o zapljeni plaća svih sudionika u kreditu b) javnobilježnički solemnizirana zadužnica svih sudionika u kreditu c) polica MŽO sa osiguranom svotom od minimum 10% od iznosa kredita vinkulirana u korist Banke ili CPI osiguranje
PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D.	a) izjava o zapljeni po pristanku dužnika (zapljeni plaće, odnosno drugih stalnih novčanik primanja), izdana od svih sudionika u kreditu i potvrđena kod javnog bilježnika b) zadužnica izdana od svih sudionika u kreditu i potvrđena kod javnog bilježnika *za kredite veće od 15.000,00 EUR potrebno je dodatno osiguranje ili jedan kreditno sposoban jamac ili zalog na policu životnog osiguranja korisnika kredita s otkupnom vrijednosti u visini 10% od iznosa kredita uz vinkulaciju police osiguranja u korist PBZ-a	a) izjava o zapljeni po pristanku dužnika (zapljeni plaće, odnosno drugih stalnih novčanik primanja), izdana od svih sudionika u kreditu i potvrđena kod javnog bilježnika b) zadužnica izdana od svih sudionika u kreditu i potvrđena kod javnog bilježnika *za kredite veće od 120.000,00 HRK potrebno je dodatno osiguranje ili jedan kreditno sposoban jamac ili zalog na policu životnog osiguranja korisnika kredita s otkupnom vrijednosti u visini 10% od iznosa kredita uz vinkulaciju police osiguranja u korist PBZ-a

Izvor: Obrada autora temeljem podataka iskazanih na stranicama:

<https://www.rba.hr/en/gradani>

<https://www.sberbank.hr/gradjani/kredit/brzi-nenamjenski-kredit-u-hrk/>

<https://www.pbz.hr/hr/gradani/nenamjenski-kredit-u-kunama> (pristupljeno 23. lipnja 2019)

U navedenoj tablici prikazani su obvezni instrumenti osiguranja povrata kredita. Svaka banka ima podjednak elemente osiguranja. Tako na primjer Raiffeisenbank Austria d.d. kao uvjet traži zadužnicu za sve sudionike u kreditu ili izjavu o zapljeni pristanku dužnika za sve sudionike u kreditu.

Sberbank d.d. ima tri opcije osiguranja povrata kredita. Javnobilježnička solemnizirana isprava o zapljeni plaća, javnobilježnički solemnizirana zadužnica te polica MŽO ili CPI osiguranja. Navedene opcije vrijede i za ugovaranje kredita u kunama i u eurima.

Privredna banka Zagreb od svojim klijenata, ugovaratelja kredita traži izjavu o zapljeni te zadužnicu izdanu od svih sudionika u kreditu i potvrđenu od strane javnog bilježnika.

Izdvojena je Privredna banka Zagreb kao najbolja opcija zbog najmanje uvjeta koji se moraju ugovoriti prilikom ugovaranja gotovinskog kredita.

2. ZAKLJUČAK

Temeljem podataka, analiza i činjenica iz navedenoga rada možemo doći do zaključka da je ugovaranje kredita iznimno opsežan i kompleksan proces. Iznimno je bitno poznavanje osnovnih pojmova i elemenata prilikom ugovaranja kredita. Gotovinski kredit iznimno je popularan među korisnicima zbog brzog ugovaranja te zbog toga što nema namjenu korištenja.

Kroz rad su obrađene tri financijske institucije: Raiffeisenbank Austria d.d., Sberbank d.d., te Privredna banka Zagreb d.d. U priloženom može se vidjeti da svaka banka postavlja svoje uvjete te da se elementi unutar analize znatno razlikuju među navedenim bankama. Kao što je već navedeno banke su odabrane slučajnim vlastitim odabirom.

Raiffeisenbank Austria d.d. pokazala se kao najlošija opcija prilikom odabira banke za ugovaranje stambenog kredita. Samim time što nema mogućnost podizanja kredita u eurima, ima vrlo kratak rok otplate kredita te iznimno nizak iznos podizanja kredita našla se na posljednjem mjestu ovoga istraživanja iako ima najnižu kamatnu stopu za ugovaranje kredita u kunama.

Sberbank d.d. je banka koja se našla u zlatnoj sredini. Možda je to malo i iznenađujuće zbog velike promidžbe i marketinga kako nude najniže kamatne stope, što se na kraju pokazalo kao skroz suprotno. Naime potrebno se dobro informirati te ne „nasjedati“ na prvu jer se baš u ovoj analizi pokazalo kako ova banka ima najviše kamatne stope za korisnike koji nisu korisnici banke. Pozitivne strane su što ima ponudu gotovinskog kredita u kunama i u eurima, solidnu visinu iznosa ugovaranja gotovinskog kredita te dugačak rok otplate kredita.

Privredna banka Zagreb d.d. u svakom je elementu imala najbolje rezultate što možemo vidjeti u prethodnim tablica. Naime Privredna banka Zagreb d.d. nudi ugovaranje kredita i u kunama i u eurima uz vrlo niske kamatne stope iako nismo klijenti banke. Uz to sve ova banka ima najviši iznos podizanja kredita od čak 300.000,00 HRK, odnosno 40.000,00 Eura te dugačak rok otplate kredita.

3. LITERATURA

Knjige:

- 1 . Srb, V., Matic, B. (2001). *Bankarstvo u gospodarstvu*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Pravni fakultet Osijek
- 2 . Tomašević, J. (2004). *Novac i kredit*. Zagreb: Ekonomski fakultet sveučilišta u Zagrebu
- 3 . Gregurek, M., Vidaković N. (2011). *Bankarsko poslovanje*. Zagreb: Visoka škola za financijski menadžment
4. Zelenika, R. (2000). *Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog djela*. Rijeka: Ekonomski fakultet u Rijeci

Internet:

- 1 . Hrvatska narodna banka (2019) *Vrste kredita*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/vrste-kredita> (pristupljeno: 18.06.2019.)
- 2 . Raiffeisenbank Austria d.d. (2019) *O nama*. Dostupno na: <https://www.rba.hr/o-nama/povijest> (pristupljeno 21.06.2019.)
- 3 . Raiffeisenbank Austria d.d. (2019) *Logo*. Dostupno na: <https://www.rba.hr/en/o-nama/raiffeisen-grupa/logotipi> (pristupljeno: 21.06.2019.)
- 4 . Sberbank d.d. (2019) *O nama*. Dostupno na: <https://www.sberbank.hr/o-nama/o-sberbanci/> (pristupljeno: 21.06.2019.)
- 5 . Google (2019) *Logo Sberbank d.d.* Dostupno na: <http://allvectorlogo.com/sberbank-logo> (pristupljeno: 21.06.2019.)
- 6 . Privredna banka Zagreb d.d. (2019) *O nama*. Dostupno na: <https://www.pbz.hr/hr/o-nama> (pristupljeno: 21.06.2019.)
- 7 . Privredna banka Zagreb d.d. (2019) *Logo*. Dostupno na: <https://www.pbz.hr/en/pbz-logo> (pristupljeno: 21.06.2019.)
- 8 . Hrvatska narodna banka (2019) *Kamate*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/o-nama/zastita-potrosaca/informacije-potrosacima/bitne-informacije/kamate> (pristupljeno: 21.06.2019.)

9 . Hrvatska narodna banka (2019) *Valutna klauzula*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/otprava/zastita-potrosaca/informacije-potrosacima/bitne-informacije/valutna-klauzula> (pristupljeno: 21.06.2019.)

10 . Hrvatska narodna banka (2019) *Kreditna sposobnost*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/sto-je-kreditna-sposobnost-> (pristupljeno 23.06.2019.)

11 . Hrvatski institut za financijsku edukaciju (2019) *Osiguranje povrata kredita*. Dostupno na: <http://www.hife.hr/sadrzaj/kredit/1> (pristupljeno 23.06.2019.)

12 . Hrvatski institut za financijsku edukaciju (2019) *Sudužnik, jamac, založni dužnik*. Dostupno na: <https://www.hnb.hr/-/suduznik-jamac-zalozni-duznik> (pristupljeno 23.06.2019.)

Popis tablica

Tablica 1. Visina kamatne stope.....	11
Tablica 2. Valuta kredita	13
Tablica 3. Iznos kredita	14
Tablica 4. Rok otplate gotovinskog kredita.....	15
Tablica 5. Osiguranje povrata kredita	17

Popis slika

Slika 1. Logo Raiffeisenbank Austria d.d.	
.....	8
Slika 2. Logo Sberbank d.d..	9
Slika 3. Logo Privredne banke Zagreb d.d	10